

8^ο Συνέδριο ΠΑΤΡΑΣ

ΦΥΛΑΚΗ: Μέθοδος που δεν υπήρξε ποτέ πρώτη επιλογή, για καμιά από τις αρχαίες οργανωμένες πολιτείες.

Αντίθετα, αξιοποιήθηκε στο Βυζάντιο, εξέφρασε τον Μεσαίωνα και φαντάζει σήμερα σαν άλλοθι στην πασιδήλη αδυναμία της πολιτείας, να εφαρμόσει ένα ανθρώπινο και δίκαιο κοινωνικό σύστημα, απαρχή, για μια υγιή κοινωνία, που θα μειώνει αντί να αυξάνει την εγκληματικότητα.

Να πιστέψουμε ότι η φυλακή ήταν μια δύσκολη εφεύρεση και λογικά καθυστέρησε να ανακαλυφθεί;

Να υποθέσουμε ότι λαοί και πολιτισμοί, που οι πράξεις τους φαντάζουν ακόμα και σήμερα σαν ανεξακρίβωτα μυστήρια, ήταν αφελείς;

Η να δεχτούμε το πιθανότερο, ότι θεωρούσαν την ελευθερία το ίδιο σημαντική με την ζωή; κάτι που ήξεραν όχι μόνο να το απαιτούν, αλλά και να το αποδίδουν.

Αλήθεια, αν σήμερα η πολιτεία υλοποιούσε μια πολιτική πρακτική, στηριζόμενη σ' αυτή την αρχή αλληλοσεβασμού και ταυτόχρονα έπειθε ότι αυτή είναι ο ασφαλέστερος θεματοφύλακός της, άραγε θα την απασχολούσαν ζητήματα όπως, η αύξηση της εγκληματικότητας και το που θα βρει χρήματα να κτίσει νέες φυλακές; Η θα σκεπτόταν ποιες από τις φυλακές θα διατηρούσε ως πολιτιστικά στοιχεία περασμένων εποχών και αντιλήψεων;

Δεν έχω διάθεση για θεωρητικές υπερβάσεις. Για τα σημερινά δεδομένα, η κατάργηση των φυλακών, ακούγεται, σαν ψευτοπροοδευτισμός. (Είναι μια ουτοπική αντιπαραβολή στην ουτοπία της φυλακής).

Αν η πρόοδος εξαρτάται από καταργήσεις, ας γίνει αρχή από αλλού, ας καταργηθούν:

-η αστάθεια στους όρους διαβίωσης,

-η ανεργία,

-οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, που συγκρούονται με τις πολιτιστικές αξίες,

-η χαλάρωση του κοινωνικού ελέγχου και οι παρεμβάσεις έξω από κάθε σύστημα αξιών,

διότι όλα αυτά ευθύνονται για την τραγικότητα της εποχής μας.

Τραγικότητα, που τρομάζει, γιατί η διαχειριστικοί προσανατολισμοί της πολιτείας, συνέβαλαν, συν τοις άλλοις, να ευδοκιμήσουν το άκριτο συμφέρον, ο καταναλωτισμός, ο εντυπωσιασμός και ο παρασιτικός και παράνομος οικονομικός πλουτισμός. Στοιχεία, που δεν οδηγούν απλά σε έξαρση της εγκληματικότητας, αλλά σε εξανδραποδισμό του ανθρωπίνου γένους. Κάτι που δεν υπάρχει καμιά περίπτωση να αποτραπεί, αν σ' όλα αυτά, η μόνη αντίθετη πρόταση είναι να κτίσουμε κι' άλλες φυλακές.

Ο έλεγχος και ή μείωση της εγκληματικότητας, η εξυγίανση της κοινωνίας και η βελτίωση του Σωφρονιστικού Συστήματος, κινδυνεύουν από το νεοπαραλογισμό, ότι: η ελευθερία η δικιά μου, εξαρτάται από την στέρηση της ελευθερίας του άλλου, (σκέψη ύποπτη και επικίνδυνη). Τρομάζω και πρέπει να μας τρομάζει όλους. Η ολοκλήρωσή αυτής της ιδέας, οδηγεί σε μια ΟΡΓΟΥΕΛΙΚΗ κοινωνία, την κοινωνία του "μεγάλου αδελφού".

Το παρήγορο σ' όλα αυτά, είναι ότι τελικά η πολιτεία ανιχνεύοντας τις ευθύνες της, αναγκάζεται να παρεμβαίνει διορθωτικά, στα κατά καιρούς Σ.Σ. κάνοντάς τα όχι ανθρώπινα -δεν γίνονται ποτέ- απλά υποφερτά.

Έτσι περνάμε διαδοχικά, από το ΠΕΝΣΥΛΒΑΝΙΚΟ Η ΑΠΟΜΟΝΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, στο ΜΙΚΤΟ Η ΟΡΒΟΥΝΙΟ, καταλήγοντας στο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟ, έτσι όπως, εμφανίστηκε με τις αρχές Κρόφτον και Μακόνοκι και συμπληρώθηκε με τις εποχιακές παρεμβάσεις που απαιτούσαν

οι ανάγκες των καιρών. Ωστόσο και σ' αυτές τις παρεμβάσεις η πολιτική ανάγκη και σκοπιμότητα είναι πρώτη επιλογή. Γι αυτό βλέπουμε στην Αμερική με την αύξηση της βιομηχανίας και τον ταυτόχρονο περιορισμό του δουλεμπορίου, ή ανάγκη εξεύρεσης εργατικού δυναμικού και ο καταμερισμός εργασίας επιβάλλουν το ΜΙΚΤΟ Η ΟΡΒΟΥΝΙΟ Σ.Σ. (εισάγει την εργασία).

Οι ανάγκες στις σιδηροδρομικές και άλλες κατασκευές δεν αφήνουν περιθώρια.

Αντίθετα, την ίδια εποχή στην Ευρώπη, που κρατείται από αυστηρή Θρησκευτική και ηθική ατμόσφαιρα, επιλέγεται το ΑΠΟΜΟΝΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. Είναι ή εποχή, που ή φυλακή και ο τρόπος φυλάκισης είναι μέσα παραδειγματισμού και το πνεύμα αντίπαλος.

Το δικό μας, σημερινό Σ.Σ. χωρίς να είναι από τα χειρότερα τις Ευρώπης - αντιθέτως μάλιστα - έχει σαν αντιπάλους το Σύνταγμα, τον Ποινικό Κώδικα και το Δικαστήριο-Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Για να γίνω πιο σαφής, όταν λέω Σ.Σ. δεν αναφέρομαι στην υπάρχουσα Νομοθεσία, αλλά στην εφαρμογή και στον τρόπο λειτουργίας του.

Μακάρι υπεύθυνοι, γι' αυτόν τον τρόπο λειτουργίας, να είμαστε εμείς, οι Σωφ. Υπάλληλοι. Τότε θα ήταν πανεύκολο να διορθωθεί. Όμως ή δική μας ευθύνη, που σαφώς μπορεί να υπάρξει ποικιλοτρόπως, είναι ελάχιστη και περισσότερο επικεντρώνεται στην παθητική αποδοχή αυτού του Συστήματος.

Σήμερα, στις ελληνικές φυλακές δεν κρατούνται και δεν φιλοξενούνται -όπως θα έπρεπε- άνθρωποι, δυστυχώς στοιβάζονται και σταυλίζονται, με όλη την σημασία των λέξεων. Έτσι, η φυλάκιση δεν είναι ή μόνη ποινή και τιμωρία. Ο τρόπος έκτισης της ποινής, γίνεται μία επιπρόσθετη τιμωρία, που κανένας δεν δικαιούται να επιβάλει.

Το Σύνταγμα δεν ξεχωρίζει τους Έλληνες σε κρατούμενους και Πολίτες. Αξιώνει για όλους, σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της προσωπικής Ζωής. Προβλέπει ακόμη δικαίωμα στην εκπαίδευση, εργασία, αμοιβή, υγεία και περίθαλψη. Είπα υγεία και Θυμήθηκα την περίπτωση του άτυχου ΑΛΕΞΙΟΥ, που το εγκεφαλικό του επεισόδιο αντιμετωπίστηκε με "πλύση στομάχου". Λένε ότι, ο σκοπός της φυλακής είναι να προστατεύει την κοινωνία από παραβατικά άτομα. Οι κρατούμενοι όμως πώς προστατεύονται; Γιατί πολύ από αυτούς στις φύλακες από θύτες γίνονται θύματα.

Η ασφυκτική και συνοθυλευματική συγκατοίκηση υποδίκων και καταδίκων με κατηγορίες για ότι μπορεί να φανταστεί κανείς, είναι πολύ επικίνδυνη (απειλές, ξυλοδαρμοί, βιασμοί και εκβιασμοί) και ελαχιστοποιούν την όποια δυνατότητα αναμόρφωσης.

Ακόμα, οι όχι απόλυτα δικαιολογημένες ποινές, η δικαστική πλάνη, οι μακροχρόνιες και ανέλπιδες ποινές καθώς και η έλλειψη απασχόλησης δημιουργούν σαφώς μια ανασταλτική πραγματικότητα. Οι συνθήκες διαβίωσης, ο βαθμός παροχής υπηρεσιών, ο διαχωρισμός κρατουμένων, η δυνατότητα απασχόλησης και η ποινική μεταχείριση είναι βασικότετοι παράγοντες που δεν καθορίζουν μόνο τον χαρακτήρα και την βιωσιμότητα κάθε Σ. Συστήματος, αλλά και το ποσοστό επανένταξης των κρατουμένων. Και σ' αυτή την λογική πρέπει να επαναδιατυπωθούν. Γιατί μετά την απομυθοποίηση του Σωφρονισμού και της Αναμόρφωσης, σαν διαδικασία επιβολής, η υποχρέωση της πολιτείας περιορίζεται στην στήριξη για επανένταξη.

Σήμερα οι κρατούμενοι που αποφυλακίζονται παραδίδονται στην κοινωνία στιγματισμένοι και οικονομικά εξαντλημένοι, έτσι οι πιθανότητες να ξαναμπούν φυλακή είναι μεγάλες.

Η εταιρία προστασίας αποφυλακισομένων, που θα μπορούσε να ήταν μια λύση, εκτός απ' το γεγονός, ότι ποτέ δεν λειτούργησε ικανοποιητικά, τώρα διαλύθηκε.

Οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες είναι πειραματισμοί που δεν καλύπτουν τις ανάγκες. Υπάρχουν για να δείχνουν την ντροπή της Πολιτείας για την απουσία και αδιαφορία της. Επειδή δεν υπάρχει Νομοθετικό κενό, ή λύση είναι μία: Να σταματήσει ή Πολιτεία να βλέπει τις Φυλακές σαν αντιπαραγωγική οικονομική επένδυση. Ειδάλλως τα προβλήματα, αντί να λύνονται, θα πολλαπλασιάζονται.

Σαν άμεση ανάγκη, για την βελτίωση του Σωφ. Συστήματος, σήμερα επιβάλλεται:

- η αποσυμφόρηση των Φυλακών,
- η βελτίωση των κτιριακών εγκαταστάσεων,
- η αύξηση των οικονομικών παροχών και
- η άρση της αναστολής όλων των προοδευτικών διατάξεων του Σ. Κώδικα.

Πέραν αυτών, θα μπορούσε ο καθένας από μας να προσθέσει και την δική του γνώμη. Δηλαδή:

- 1) Να φύγουν οι αποδεδειγμένα τοξικομανείς κρατούμενοι από τις Φυλακές. Δεν είναι η Φυλακή χώρος γι' αυτούς. Ο 1729 -όταν επιτέλους εφαρμοστεί- πρέπει να επεκταθεί στην κατεύθυνση της λειτουργίας Κρατικών Κοινοτήτων, όπως η ΙΘΑΚΗ, ΣΤΡΟΦΗ και άλλες.
- 2) Να εφαρμοστεί η διαδικασία της τμηματικής έκτισης της Ποινής.
- 3) Να βρει αποδοχή ο θεσμός των επιμελητών, που προβλέπει την επιβλεπόμενη αναστολή της Ποινής.
- 4) Να παραχωρηθεί ή αρμοδιότητα της υπ' όρους απόλυσης στο Συμβούλιο της Φυλακής και στον Δικαστή εκτέλεσης Ποινών. Έτσι εξασφαλίζεται καλύτερα ή ευθυκρισία και περιορίζονται η απειθαρχία και οι τριβές στη Φυλακή.

Για να γίνει αυτό βέβαια, πρέπει -πρώτα και κύρια- να αναβαθμιστεί και να στελεχωθεί επιστημονικά η Σωφρονιστική Υπηρεσία.

- 5) Να εισαχθεί νέα διαδικασία κράτησης με τον όρο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΧΩΡΙΟ. Μια διαδικασία που θα στηρίζεται στις ημιελεύθερες συνθήκες κράτησης με μερική αυτοδιάθεση και πλήρη αυτοδιαχείριση παραγωγικών -κατ' αρχήν- τμημάτων των Αγροτικών Φυλακών και συγκρότηση -στη συνέχεια- εργαστηριακών και βιοτεχνικών μονάδων. Μια εργασία ενταγμένη στο Α.Ε.Π. που θα εξασφαλίζει ποσοστό αμοιβής στους μέτοχους κρατούμενους.

Έτσι ο κρατούμενος διατηρεί την αίσθηση παραγωγικού και κοινωνικού ατόμου, αποδεδεσμεύεται από τον παρασιτικό τρόπο ζωής και ταυτόχρονα με την αμοιβή μπορεί να συντηρήσει ο ίδιος ως ένα βαθμό την οικογένεια του και να εξασφαλίσει τα προσωπικά του έξοδα, την ασφάλιση του και γενικότερα μια κάποια υποδομή για την αποφυλάκιση του.

Δεν θέλω να κλείσω την εισήγησή μου με προτάσεις που δεν έχουν ίσως καμία αξία ή δεν πρόκειται ποτέ να εισακουστούν.

Γι' αυτό θα κλείσω με μια ευχή: ΛΙΓΟΤΕΡΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ – ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ.

Ευχαριστώ.

ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΑΣΚ ΣΩΦ. ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΜΕΛΟΣ Δ.Σ. της Ο.Σ.Υ.Ε.

ΠΑΤΡΑ 14 ΜΑΡΤΗ 1993